

mængde af elektronisk lagret information, som Internettet og cd-rom'er giver adgang til.

Offentlige *infokiosker* i form af pc'er med let tilgængeligt software skal på biblioteker og andre steder med offentlig adgang, f.eks. kommunale kontorer, sikre, at også borgere, der ikke hjemme har en pc med modem, kan få adgang til nettets voksende tilbud af offentlig information og service.

Informationsteknologiens gode muligheder for at hjælpe handicappede mennesker og integrere dem bedre i samfundet må udnyttes maksimalt – og der må gøres en særlig indsats for at begrænse teknologiens ulemper for visse grupper af handicappede. Derfor har regeringen taget initiativ til en særlig handlingsplan om handicappede og IT. Vigtige elementer heri er en markant forbedring af døves muligheder for at bruge det offentlige telenet og hurtig udvikling af et system, der kan omsætte elektronisk tekst til en forståelig *synetisk* tale til gavn for især blinde.

Dialog og ansvar for handling

I de kommende 10–15 år vil infosamfundet – uanset om vi ønsker det eller ej – indebære gennemgribende omvæltninger på en række områder i det danske samfund. Skal vi få det bedste mulige ud af disse omvæltninger, kan vi ikke blot overlade udviklingen til markedets kræfter. Vi kan heller ikke alene gennem love og politisk styring opnå, hvad vi vil.

Den eneste måde, hvorpå vi kan realisere den ønskede udvikling, er gennem fælles dialog – og derpå ansvarlig handling fra alle væsentlige parter i det danske samfund: Lønmodtagere, arbejdsgivere, de enkelte virksomheder, politikere i stat, amt og kommune, de offentligt ansatte, unge under uddannelse, ældre osv. – og først som sidst: Den enkelte.

Det var den måde, hvorpå vi klarede landbrugets omlægning i sidste århundrede. Og det var den måde, hvorpå vi udnyttede industri-samfundets muligheder til at realisere et vel-færdssamfund.

Virksomhederne må gå foran i anvendelsen af teknologien ikke blot til at effektivisere arbejds-gange, men også – og især – til at udvikle nye produkter og produktionsprocesser. Vækst og beskæftigelse må sikres gennem optimal udnyttelse af de globale elektroniske netværk. Danske virksomheder har her en enestående mulighed for at realisere en spydspidsvision om *Netværks-virksomheden Danmark*, hvor store og små virk-

somheder er bundet sammen med relevante samarbejdsparter i udlandet og i Danmark i et omfattende elektronisk netværk, der styrer handel, produktion og udveksling af forretnings-dokumenter.

Fagbevægelsen bør udnytte den unikke styrke, der ligger i et stort og veludviklet organisationsapparat, til offensivt at sætte ind for at fremme forståelsen for infosamfundet og bidrage til at sikre de nødvendige uddannelses- og udviklingsmuligheder for medlemmerne. Og man må allerede nu forholde sig til udbredelsen af hjemmearbejdspladser og dermed udsigten til ændrede arbejds- og ansættelsesforhold.

Den enkelte borger har i holdning og handling et ansvar for sin egen fremtid. Den enkelte må selv udvise positiv opmærksomhed over for infosamfundets muligheder og benytte de tilbud, der findes i uddannelsessystemet, på bibliotekerne osv.

Vi må også alle være opmærksomme på de muligheder, teknikken rummer for at skabe et bedre miljø. Der er således store potentialer for at nedbringe ressourceforbruget inden for f.eks. transportsektoren, landbruget og industrien ved at udnytte IT. Danmark har markeret sig internationalt som forkæmper for en bæredygtig udvikling, og dansk erhvervsliv er på mange områder i front med udvikling af miljøvenlig teknologi. Vi må fastholde en dansk førerposition ved at vise vejen, hvor informationsteknologi arbejder for et bedre miljø og ikke, som man ellers kan frygte, bidrager til fortsat ressourceforbrug og forurening.

Fremsynet infrastruktur

Et afgørende træk ved »Den danske model« er, at vi uden store forkromede planer, men netop ved bred dialog og effektiv handle er i stand til hurtigt at realisere den nødvendige infrastruktur og fjerne forhindrende barrierer.

Det så vi i sidste århundrede med udbygningen af andelsmejerier, slagterier osv. samt jernbanenettet. Og i efterkrigstiden oplevede vi noget tilsvarende med uddannelses- og transportsystemerne.

Når det drejer sig om infosamfundets infrastruktur, har vi allerede – stiltfærdigt, men effektivt – gennem de sidste 20–30 år udviklet en offentlig sektor, der set i internationalt perspektiv hænger sammen i helt usædvanlig grad. Baseret på enkle, men gennemgribende elementer som f.eks. CPR-nummeret sikres effektiv informationsudveksling ikke blot mellem stat,